पुनरंचित हवामान आधारित फळपिक विमा योजना आंबिया बहार सन २०२१-२०२२ व २०२३-२०२४ मध्ये राज्य हिश्श्याची रु.३४४,६१,८७,६३६/- इतकी रक्कम विमा कंपनीस अदा करण्यासाठी वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग शासन निर्णय क्रमांकः फवियो-२०२४/प्र.क्र.१६८/१०-अं,

> हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड, मंत्रालय विस्तार, मुंबई-४०० ०३२ तारीख: २४ सप्टेंबर, २०२४

वाचा -

- १. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय-क्र. फवियो-२०२१/प्र.क्र.८१/१०- ओ, दि.१८ जून २०२१
- २. कृषि व पदुम विभाग, शासन निर्णय क्र. फवियो-२०२४/प्र.क्र.९५/१०- ओ, दि.२९ मार्च २०२४
- ३. वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०२४/प्र.क.८०/अर्थ-३, दि. २५/०७/२०२४
- ४. कृषि संचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे पत्र जा .क्र. कृ आ / मु. सां / पुहआफपिवियो / अ.मा /२०२४/१८८८०, दि.२४/०७/२०२४
- ५. कृषि संचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे पत्र जा .क्र. कृ आ / मु. सां / पुहआफपिवियो / अ.मा /२०२४/१८९७०, दि.२५/०७/२०२४

प्रस्तावना:-

शेतकऱ्यांच्या फळ पिकांना हवामान धोक्यापासून विमा संरक्षण दिल्यास शेतकऱ्यांचे आर्थिक स्थैर्य अबाधित राखण्याच्या दृष्टीने मदत व्हावी, त्यासाठी राज्यात प्राधान्याने पुनर्रचित हवामान आधिरत फळिपक विमा योजना राबविण्यात येत आहे. विविध हवामान धोक्यांमुळे फळिपकांच्या उत्पादकतेवर विपरीत परिणाम होऊन मोठ्या प्रमाणावर उत्पादनामध्ये घट येते. पर्यायाने शेतकऱ्यांना अपेक्षित उत्पादन न मिळाल्याने आर्थिक संकटाला तोंड द्यावे लागते. या सर्व बाबींचा विचार करुन शेतकऱ्यांना फळिपक नुकसान भरपाई मिळण्यासाठी एक उपाय म्हणून पुनर्रचित हवामान आधारीत फळपीक विमा योजना राज्यात सन २०२१-२२, २०२२-२०२३ व २०२३-२४ या तीन वर्षांमध्ये संत्रा, मोसंबी, काजू, डाळिंब, आंबा, केळी, द्राक्ष (अ व ब), प्रायोगिक तत्वावर स्ट्रांबेरी व पपई (आंबिया बहार) या ९ फळिपकांसाठी ३० जिल्ह्यांमध्ये महसूल मंडळ हा घटक धरुन एचडीएफसी एर्गो जनरल इन्शुरन्स.कं.लि., रिलायन्स जनरल इन्शुरन्स.कं.लि. व भारतीय कृषि विमा कंपनी लि. या विमा कंपन्यांमार्फत संदर्भ क्र. १ मधील शासन निर्णयान्वये राबविण्यात येत आहे.

पुनर्रचित हवामान आधारीत फळिपक विमा योजनेत आंबिया बहार सन २०२१-२२ व २०२३-२४ साठी भारतीय कृषि विमा कंपनीने मागणी केल्यानुसार राज्य हिस्सा अनुदान वितरीत करण्याची मागणी कृषि आयुक्तालयाने संदर्भ क्र.४ व ५ अन्वये सादर केली आहे. सबब, आंबिया बहार सन २०२१-२०२२ साठी रु.२,७९,३९९/- व सन २०२३-२०२४ साठी रु. ३४४,५९,०८,२४५/- असा एकूण रु.३४४,६९,८७,६३६/- इतका निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

पुनर्रचित हवामान आधारित फळपिक विमा योजना आंबिया बहार सन २०२१-२२ व २०२३-२४ अंतर्गत कृषि आयुक्तालयाने केलेली शिफारस विचारात घेता, राज्य हिस्सा विमा हप्ता अनुदानापोटी आंबिया बहार सन २०२१-२२ साठी रु.२,७९,३९९/- व सन २०२३-२०२४ साठी रु. ३४४,५९,०८,२४५/- असा एकूण रु. ३४४,६१,८७,६३६/- इतका निधी योजनेच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार संबंधित विमा कंपन्यांना अदा करण्यासाठी आयुक्त (कृषि) यांना उपलब्ध करून देण्यास शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे. सदरची रक्कम आंबिया बहार हंगाम २०२१-२२ व २०२३-२४ करीता वितरीत करण्यात येत असून त्याचा वापर इतर हंगामाकरीता अनुज्ञेय असणार नाही.

२. प्रस्तुत बाबीवर होणारा खर्च खालील लेखाशिर्षाखाली भागविण्यात यावा.

मागणी क्र. डी -३ २४०१ - पीक संवर्धन १९०, पीक विमा (००) (०७) हवामान आधारित फळपीक विमा योजना राज्य हिस्सा (२४०१ ९४०२) ३३-अर्थसहाय्य

- ३. प्रस्तुत प्रयोजनार्थ सहायक संचालक (लेखा-१), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना आहरण व संवितरण अधिकारी तर आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांना नियंत्रण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.
- ४. सदर निधी पुनर्रचित हवामान आधारित फळपिक विमा योजनेच्या मार्गदर्शक सूचना आणि शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेले शासन निर्णय/परिपत्रक नुसार खर्च करण्यात यावा.
- ५. प्रस्तुत शासन निर्णय, नियोजन विभागाच्या अनौ. संदर्भ क्र. ४४१/का. १४३१ दि. ०२/०९/२०२४ व वित्त विभागाच्या अनौ. संदर्भ क्र. २९१/२०२४/व्यय-१, दि. ११/०९/२०२४ अन्वये प्राप्त झालेल्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.
- ६. प्रस्तुत शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या <u>www.maharashtra.gov.in</u> या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संकेताक २०२४०९२४१६५९५६६२०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(संतोष कराड) उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

- १. मा.मंत्री (कृषि) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई ३२
- २. अपर मुख्य सचिव (नियोजन) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ३. अपर मुख्य सचिव (वित्त) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२

- ४. सचिव (कृषि) यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-३२
- ५. आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ६. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ७. मुख्य सांख्यिक, कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- ८. संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
- ९. सहाय्यक संचालक (लेखा), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे
- १०. जिल्हा कोषागार अधिकारी, पुणे
- ११. महालेखापाल, महाराष्ट्र -१/२, (लेखा परिक्षा / लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर
- १२. नियोजन विभाग (का.१४३१), मंत्रालय, मुंबई- ३२
- १३. वित्त विभाग (व्यय-१ व अर्थ-१३), मंत्रालय, मुंबई- ३२
- १४. उप सचिव (१०-अं), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई यांचे स्वीय सहाय्यक
- १५. कक्ष अधिकारी (२- ओ), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई -३२
- १६. विभागीय व्यवस्थापक, भारतीय कृषि विमा कंपनी, स्टॉक एक्सचेंज टॉवर्स, २० वा मजला,दलाल स्ट्रीट,फोर्ट, मुंबई-४०० ०२३
- १७. विभागीय व्यवस्थापक, एचडीएफसी इर्गो जनरल इन्शुरन्स कंपनी लि. माळा १, एचडीएफसी हाऊस, -१६५१/६६बॅक बे, चर्चगेट, मुंबई
- १८. रिलायन्स जनरल इन्शुरन्स कंपनी लि., वेस्टर्न एक्सप्रेस हायवे, ५ वा मजला, चिंतामणी अव्हेन्यू, विरानी औद्योगिक वसाहत जवळ, गोरेगाव (पूर्व), मुंबई - ४०००६३
- १९. निवड नस्ती (कार्यासन १०-अ)